

vergadering **C6 – OND1**

zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 2 oktober 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het STEM-actieplan en de oprichting van het STEM-platform - 2282 (2011-2012)	
Interpellatie van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dramatische leegloop van de technische studierichtingen en de toekomst van de nijverheidsscholen - 165 (2011-2012)	3
Moties	10
Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het doorbreken van het taboe rond homoseksualiteit in het voetbal - 2284 (2011-2012)	10
Vraag om uitleg van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het groeiend aantal Nederlandse studenten aan Vlaamse universiteiten en hogescholen die studeren op kosten van de Vlaamse overheid - 2268 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toename van het aantal Nederlandse studenten in het Vlaamse hoger onderwijs - 11 (2012-2013)	13
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het niveau van de kennis van het Frans bij studenten - 8 (2012-2013)	18
Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de geïntegreerde en gecoördineerde aanpak van bedrijfsstages - 19 (2012-2013)	20
Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de open brief van de Vlaamse Jeugdraad in verband met het hoofddoekenverbod - 24 (2012-2013)	24

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert

**Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het STEM-actieplan en de oprichting van het STEM-platform
- 2282 (2011-2012)**

**Interpellatie van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de dramatische leegloop van de technische studierichtingen en de toekomst van de nijverheidsscholen
- 165 (2011-2012)**

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, mijn vraag om uitleg is een vraag naar de stand van zaken van het STEM-actieplan, en vooral van de oprichting van het STEM-platform. Ik zal kort de activiteiten die we de voorbije maanden hebben ontplooid, situeren. Eerst heeft de minister na een aantal vragen in deze commissie het STEM-actieplan gelanceerd, samen met de regering. De Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) en de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) hebben ook hun zeg kunnen doen over het tekort aan voldoende afstuderenden in exacte wetenschappen en techniek. Als men wil innoveren in de economie, moeten er voldoende mensen zijn die die innovatie gestalte kunnen geven.

We waren dus heel blij met het STEM-actieplan. We hebben dan op 26 april in het parlement een staten-generaal georganiseerd over het STEM-actieplan. We kunnen zeggen dat dat een succes was. Er waren heel wat deelnemers, die ook hun zeg hebben kunnen doen. Er zijn suggesties geformuleerd, die we allemaal kennen. Er moet worden getracht naar een overkoepelende strategie, de versnippering moet worden tegengehouden en er moet een betere wisselwerking zijn tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Er wordt veel verwacht van het STEM-platform, omdat dat een onafhankelijke stem moet kunnen worden die de coördinatie kan opnemen om dat actieplan op een goede, onafhankelijke en strategische manier te regisseren. Dat waren de belangrijkste bekommernissen. Er was natuurlijk ook de lerarenopleiding, de nascholing voor leerkrachten, de rol van de leerkrachten werd ook benadrukt, maar vandaag wil ik het vooral hebben over het STEM-platform omdat dat het vehikel is om die strategie vorm te geven.

Dat was in april. Nu zijn we oktober – zes maanden verder – en we worden nieuwsgierig naar hoever we staan met het STEM-platform. Vanuit het veld horen we goede geluiden, dat eraan wordt verder gewerkt. Dat vinden we allemaal positieve geluiden uit de wandelgangen.

Anderzijds horen we ook dat het wat vlotter kan. Sommigen zijn enkele maanden geleden al aangezocht. Komt er nog iets van? Daarom, minister, wil ik enkele vragen stellen, veeleer om u aan te moedigen, om de lijn van het onafhankelijke STEM-platform te blijven bewandelen en er op korte termijn werk van te maken. De staten-generaal stelt de onafhankelijkheid voorop van een beperkte groep, los van de huidige adviesorganen en administraties. Die leveren allemaal goed werk, maar als er nu een cesuur moet komen, is het goed dat dat in onafhankelijkheid gebeurt, zeker ook gelet op de budgettaire context, nu er geen extra middelen zijn voor het STEM-actieplan, maar een herallocatie. Dit wil zeggen dat sommigen iets moeten afgeven, en dat is niet altijd even prettig.

Minister, dit is een aanmoediging om op korte termijn tot resultaat te komen. Wat is de stand van zaken van het STEM-platform? Zijn er beslissingen genomen over de samenstelling? Hoeveel personen werden aangezocht om het platform te bemannen of bevrouwen? Hoe zit het met de onafhankelijkheid, die u in het verleden geregeld hebt benadrukt? Ik hoop dat u bevestigt dat u daar nog altijd achter staat. Kunt u al een streefdatum geven om dat platform officieel te laten starten?

De tweede bekommernis was het tegengaan van de versnippering. Ik vermoed dat u zegt dat het platform u moet adviseren of voorzetten geven. Ik wil nog eens benadrukken dat dat een belangrijk aandachtspunt was op de staten-generaal. Hebt u daar al initiatieven voor genomen? Welke acties werden er sinds de lancering van het actieplan reeds genomen met betrekking tot de acht speerpunten van het actieplan? Welke afspraken werden er tussen de verschillende beleidsdomeinen gemaakt over het financieren van de acties in het kader van het actieplan? Dit zit tussen onderwijs en wetenschapscommunicatie. Minister Lieten heeft gezegd dat ze daaraan wil meewerken. Heeft dit al tot meer concrete resultaten geleid?

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik heb een interpellatieverzoek ingediend omdat mijn vraag meer is dan een vraag naar de stand van zaken van het STEM-actieplan en ook meer dan het aanmoedigen tot het uitvoeren van dat plan.

Ik heb mijn interpellatieverzoek ingediend op basis van drie zaken. Uiteraard is dat het STEM-actieplan, dat toch vrij belangrijk is. We hebben er een staten-generaal rond gehad. We hebben het actieplan besproken in een gezamenlijke commissievergadering op 18 april. Daarnaast zijn er een aantal krantenartikels over de leegloop van de nijverheidsscholen en de technische studierichtingen in het tso. Minister, daarbovenop kwam uw uitspraak vorige week in de commissie over de hervorming van het secundair onderwijs. Bij het nalezen van het verslag over het STEM-actieplan zag ik dat er nogal veel werd verwezen naar de hervorming van het secundair onderwijs. Vandaar mijn interpellatie.

Bij de start van het nieuwe schooljaar werd zowel binnen het gemeenschapsonderwijs (GO!) als binnen het katholiek onderwijs een spoedtelling uitgevoerd over het aantal leerlingen dat zich ingeschreven heeft in het tso. Uit de gedetailleerde resultaten valt af te leiden dat in het katholiek onderwijs net geen 33 procent van de leerlingen kiest voor het tso; in het GO! gaat het om 35,8 procent. Globaal bekeken valt het op zich nog mee, maar vergeleken met de beginjaren 2000 is de situatie alarmerend. Dat is niets nieuws. We spreken in deze commissie al een aantal jaren over de leegloop van de technische studierichtingen binnen het tso.

Het echte probleem zit in de keuze voor de studierichtingen binnen het tso zelf. De richtingen die klappen krijgen, zijn net die opleidingen waar de industrie op zit te wachten: elektriciteit en elektronica met -55,5 procent, elektromechanica met -40,4 procent en lassen met -13 procent. Zelfs de hoog aangeschreven richting industriële wetenschappen gaat erop achteruit. Tegelijkertijd zijn de grote stijgers studiegebieden als sport, lichaamsverzorging en mode, terwijl dat geen richtingen zijn waar het aanbod op de arbeidsmarkt groot is.

Ondanks campagnes lijken de tieners nog altijd niet geneigd om voor techniek te kiezen. Er zullen dus andere maatregelen moeten komen.

Door de Vlaamse Regering werd een actieplan voor het stimuleren van loopbanen in wiskunde, exacte wetenschappen en techniek opgezet, bestaande uit enerzijds het beleidsplan wetenschapscommunicatie van minister Lieten en anderzijds het STEM-actieplan. Dit actieplan werd besproken tijdens de commissievergadering van 18 april 2012.

De projecten wetenschapscommunicatie hebben meerdere doelstellingen. Ik heb het dan over het beleidsplan wetenschapscommunicatie. De vierde doelstelling is het bevorderen van de instroom van leerlingen in wetenschappelijke en technische studierichtingen. Aangezien de doelstellingen niet apart worden bekeken, bestaan er ook geen aparte budgetten voor acties die tot doel hebben de instroom te bevorderen. Uit de bespreking bleek ook dat ook voor het STEM-actieplan nog geen budgetten bepaald waren. De beide beleidsdomeinen – onderwijs en wetenschapsbeleid – moesten dat nog nader bekijken.

Voor de uitvoering van het STEM-actieplan zou tegen 1 september 2012 een platform worden opgericht dat zou instaan voor de regie van de initiatieven en de overheid zou adviseren. Ter voorbereiding van de oprichting hiervan werd een leerkracht gedetacheerd

naar de nv Technopolis, die de oprichting van het platform op zich zou nemen. Bij de bespreking van het actieplan bleek er in feite, behalve de detachering van een leerkracht, nog niet echt veel te zijn gebeurd ter uitvoering van het STEM-actieplan. Minister, bij de bespreking zei u dat u niet onmiddellijk een manier zag om de daling van het leerlingenaantal in de nijverheidsscholen te stoppen. U zag wel alle heil in de grondige hervorming van het secundair onderwijs. De afschaffing van aso, tso en bso zou ervoor zorgen dat de vooroordelen over technische beroepen zouden verdwijnen.

Uit de bespreking in de commissie Onderwijs op donderdag 20 september 2012 is duidelijk geworden dat er van een grondige hervorming van het secundair onderwijs geen sprake meer zal zijn en dat een voorstel over de eerste deelhervormingen binnen het secundair onderwijs pas op het einde van de legislatuur mag worden verwacht. Er werd gesproken over wagonnetjes van een trein: het is beter een paar wagonnetjes op het goede spoor te zetten. In de praktijk betekent dit dat er binnen de eerste vijf jaar geen hervorming zal plaatsvinden. Nochtans vreest de secretaris-generaal van het katholiek secundair onderwijs dat zonder maatregelen er over vijf jaar gewoon geen nijverheidsscholen meer zullen zijn. Het tempo dat nu aangehouden wordt om het STEM-actieplan uit te voeren, doet vrezen dat er de eerste vijf jaar ook geen echte initiatieven in het kader van dat plan zullen worden uitgevoerd. Ondertussen is gebleken dat de bedrijven niet bij de pakken blijven zitten en maar zelf initiatief nemen. Ze wachten niet op de overheid, want anders zou het wel eens te laat kunnen zijn.

Minister, ik kan de bedrijven niet ondervragen, dus ondervraag ik u. Zult u naast het beleidsplan wetenschapscommunicatie en het STEM-actieplan nog maatregelen nemen om de toekomst van de nijverheidsscholen te vrijwaren? Zo ja, welke maatregelen zullen dat zijn? Hoever staat het met de oprichting van het platform in het kader van het STEM-actieplan? Dat zou op 1 september 2012 moeten zijn opgericht, maar blijkbaar is het nog niet zo ver. Wat is de timing van het verdere verloop van dit platform? Hoe is het platform samengesteld? Hoe zit het nu juist met de budgetten voor zowel het beleidsplan wetenschapscommunicatie als het STEM-actieplan? Zijn die nu eindelijk bepaald? Hebt u een overeenkomst kunnen sluiten met minister Lieten? Hoeveel bedrijven hebben ondertussen zelf initiatief genomen? Wat is de rol van de overheid hierin?

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, ik sluit mij hierbij aan, in de eerste plaats, zoals de heer Van den Heuvel, om u aan te moedigen bij het STEM-actieplan en de oprichting van het platform. Daar wordt toch heel veel van verwacht. Mevrouw Van Steenberge zei al dat het op 1 september 2012 in werking zou treden. De stuurgroep is er al een tijdje mee bezig. Minister, wanneer kan dat belangrijke onafhankelijke platform beginnen te werken? Heeft het al resultaten? Hoe is het samengesteld?

Er was onlangs een persbericht van de sectorfederatie Agoria waaruit bleek dat het aantal generatiestudenten industriële wetenschappen, ICT en technologie stijgt. Die tendens blijft zich voortzetten maar is nog niet voldoende. Blijkbaar vormt dit wel een tegenstelling met wat in het secundair onderwijs en de nijverheidsscholen gebeurt. Ik sluit mij aan, maar dan wel vanuit een andere invalshoek, bij de vraag van de heer Van den Heuvel. Is er al overleg geweest met minister Lieten in verband met haar beleid inzake wetenschapscommunicatie? Hier is voor u beiden een heel belangrijke rol weggelegd. Hoe staat het daarmee? Zijn er al concrete initiatieven voor de maatschappelijke beeldvorming waarover u het al had? De communicatie speelt hierin een belangrijke rol.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik heb uw antwoord van vorige week genuanceerder begrepen dan mevrouw Van Steenberge. Het getuigde van heel wat realiteitszin.

Ik sluit mij graag aan bij de vragen van mijn beide collega's. Minister, het STEM-actieplan wordt tergend traag opgestart. Als u wenst dat het vooruitgaat, moet u hier uw verantwoordelijkheid opnemen.

Het aantal leerlingen in het tso en bso blijft constant, maar er zijn grote verschuivingen van de harde naar de zachte beroepsgerichte richtingen. Zijn de richtingen waarvoor nu vooral wordt gekozen wel voldoende arbeidsmarktgericht? Moeten we ons als beleidsverantwoordelijken geen zorgen maken opdat diegenen die kiezen voor een beroepsgerichte richting effectief daarna aansluiting kunnen krijgen op de arbeidsmarkt?

Voorzitter, ik noem één segment waarvoor jongeren blijkbaar wel kiezen: de sector van de hotelscholen. Blijkbaar kiezen jongeren hiervoor vanaf de leeftijd van 12 of 14 jaar en vinden ze wel aansluiting op de arbeidsmarkt, en zijn onze afgestudeerden daar veelal gerenommeerd, niet alleen in het binnen- maar ook in het buitenland. Ik geef het maar mee om over na te denken.

Minister, er wordt veel gesproken over de herwaardering van het beroepsgericht onderwijs. Men spreekt er ook – terecht – zijn bezorgdheid over uit. Maar er wordt ook te veel over gezeurd. De bedrijfsweld – en ik denk dan aan Voka, UNIZO en een aantal andere partners – moet mede zijn verantwoordelijkheid opnemen, zodat de in de scholen aanwezige uitrustingen hedendaags en aantrekkelijk blijven. Vandaag is dat hoegenaamd niet het geval. U moet meer middelen besteden aan beroepsgericht onderwijs. Maar dan nog zult u onvoldoende middelen hebben om deze sectoren opnieuw aantrekkelijk te maken. Dit is de verantwoordelijkheid van iedereen, en volgens mij ook van het bedrijfsleven.

Minister, ik wil u ook de suggestie geven om eens in het buitenland te kijken. Dat doet u vast en zeker regelmatig. Dat moet niet in China gebeuren, u moet eens in Duitsland, Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk kijken wat men daar doet voor het beroepsgericht onderwijs. Wij kunnen daar heel wat leren.

Tot daar mijn suggesties en beschouwingen bij de terechte zorgen van mijn twee collega's.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, ik had zelf ook een vraag om uitleg ingediend, maar om procedurele redenen is ze onontvankelijk verklaard omdat ze later binnen was dan de interpellatie.

Ik herhaal niet wat hier al gezegd is. Ik wil drie bijkomende vragen stellen.

De cijfers leren ons dat de kentering in de studiekeuze al gemaakt is op het vlak van het hoger onderwijs, maar nog niet in het secundair onderwijs. Daarom vraag ik om prioritair werk te maken van de acties in het STEM-actieplan die gaan over het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Het idee van de techniekcoaches, bijvoorbeeld, was al redelijk concreet uitgewerkt: hoe kunnen we via de pedagogische begeleidingsdiensten de onderwijzers steunen in het bereiken van de eindtermen techniek? Minister, u hebt een aantal maanden geleden al suggesties geformuleerd met betrekking tot hoe u dat wilde aanpakken. Welke stappen werden al gezet met de pedagogische begeleidingsdiensten? Is dat al concreet gemaakt? Vraagt dat al dan niet een extra budget?

Minister, op welke manier wilt u in het secundair onderwijs de nijverheidstechnische richtingen in het algemeen aantrekkelijker maken? Zult u hier prioritair aandacht aan geven binnen de hervorming van het secundair onderwijs? Misschien moet u het wel vóór de hervorming van het secundair onderwijs aanpakken – ik denk hierbij aan wat de heer De Meyer zegt.

De ouders spelen een belangrijke rol bij de studiekeuze. Wij hadden het gevoel dat er nood was aan een brede sensibiliseringscampagne om techniek en technologie een positiever imago te geven. Minister Lieten heeft middelen voor wetenschapscommunicatie. Ik stel haar daarover donderdag een vraag om uitleg. Ik hoop dat er in het kader van de plannen in dat budget een bredere communicatie komt. Minister, bent u daarbij betrokken of hebt u andere plannen voor wat betreft de bredere communicatie?

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Collega's, het is goed dat de commissie het thema van de dalende populariteit van technische richtingen opvolgt. Ik merk dat iedereen daar heel bezorgd over is. Het gaat om een zeer acuut probleem, en dat is net ook de uitdaging.

Minister, iedereen weet natuurlijk dat u niet kunt toveren. Een grondige hervorming van het secundair onderwijs is natuurlijk de meest fundamentele oplossing. Maar die is morgen nog niet gerealiseerd, laat staan dat de bedoeling ervan werkelijkheid is geworden op het terrein. Net zoals mijn collega's krijg ik vaak vragen uit het veld over wat er morgen te gebeuren staat. Het aantal leerlingen daalt dramatisch. Hoe zit het met de campagne? Komt er al dan niet een campagne? Die campagne kan het best al in september 2013 enig effect sorteren.

Minister, u gaf eerder al aan dat u 300.000 euro vrijmaakt voor de financiering van het STEM-actieplan. U zou ook een inventaris maken van de middelen die in de verschillende beleidsdomeinen worden vrijgemaakt. Hoever staat het daarmee? Heeft het STEM-platform ook een inbreng in de realisatie van het beleidsplan Wetenschapscommunicatie? We zullen daarover volgende donderdag ook minister Lieten ondervragen. Tijdens de bespreking in april werd sterk aangedrongen op een goede afstemming tussen het STEM-plan en het beleidsplan Wetenschapscommunicatie. Hoe wordt dit in de praktijk gebracht? Ik herhaal mijn pleidooi van toen om het platform de middelen te geven om het onderzoek te voeren naar bijvoorbeeld didactiek. Ook het inspelen op motivatie werd hier enkele keren vernoemd, het aanmoedigen van nieuwsgierigheid. Hoe verloopt de samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten om de techniekcoaches of STEM-coaches vorm te geven?

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik heb een opmerking over de relatie tussen de suboptimale keuzes voor technisch onderwijs en de hervorming van het secundair onderwijs. Ik moet vooraf zeggen dat de interpretatie van mevrouw Van Steenberge van de woorden van minister Smet misschien een beetje te sterk is. De discussie gaat niet zozeer over al of niet hervormen, maar over de vraag of het een totale of een stapsgewijze hervorming wordt. Ik had het toch in die zin begrepen. Met een hervorming van het secundair onderwijs kun je het probleem op zichzelf niet oplossen. Als er te weinig animo is voor technische richtingen mag je om het even welke structuur hebben, daarmee los je het niet op. Wat je wel kunt doen, is een duwtje geven, wat men in het Engels 'nudging' noemt: je kunt de keuzestructuur in het onderwijs zodanig organiseren dat je gemakkelijker bij technische beroepen uitkomt. Dan zal men op de een of andere manier de technische wetenschappen, zelfs als men de onderwijsvormen laat bestaan, beter in het aso moeten brengen. Zo worden studenten langer blootgesteld aan technisch onderwijs.

Er komt binnenkort een studie van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) waaruit blijkt dat de ondervertegenwoordiging van de technische richtingen zich vooral bij de meisjes voordoet. In vergelijking met de andere Europese landen zitten we met de jongens min of meer op het gemiddelde, maar bij de meisjes is het zeer dramatisch: zij kiezen heel weinig voor technische richtingen. Het is ook gebleken dat indien men meisjes langer zou blootstellen aan een of andere vorm van technisch onderwijs, dit de bereidheid van meisjes om te kiezen voor technische richtingen zou stimuleren. Het is niet 100 procent causaal, maar er is dus wel een verband tussen de hervorming van het secundair onderwijs en het stimuleren van de keuze voor technische richtingen. We zullen dat in de komende maanden op een heel verstandige manier moeten oplossen. Wij kijken uit naar die studie.

Minister Pascal Smet: We zullen de analyse niet opnieuw maken – we kennen ze allemaal. Mevrouw Van Steenberge, u hebt mijn woorden van vorige keer een beetje verkeerd samengevat. Ik laat in het midden of dat het gevolg is van wishful thinking of van wat dan ook.

De hervorming van het secundair onderwijs blijft een belangrijk gegeven in de opwaardering. Je kunt daar niet omheen. Niet dat structurele oplossingen op zich alleenzalmakend zijn, daar ben ik het absoluut mee eens: er moet ook aan gedragswijziging worden gewerkt, er

moet worden gewezen op de voordelen en ook de attitudes van de leerkrachten zijn belangrijk. Toch denk ik dat een structuurhervorming belangrijk is om een echte wijziging tot stand te brengen, vooral omdat je met een zo diep geworteld vooroordeel zit. Je hebt dat nodig, maar het zal op zich niet volstaan. We blijven dat dus verder doen.

We zullen natuurlijk niet wachten op de hervorming van het secundair onderwijs. We werken aan een communicatiecampagne, los van de campagne rond wetenschapscommunicatie van minister Lieten. Zij zal u dat uitleggen als u haar een vraag stelt. Dat is in afstemming met haar gebeurd. Zij heeft dat uitgeklaard en uitgewerkt. De contacten tussen beide departementen en kabinetten verlopen uiteraard optimaal. Daarnaast zullen we een ietwat meer onderwijsgerichte campagne voeren, vooral via de sociale media. Wij willen daarmee de jongeren bereiken. Wij zijn daarnaast de enigen die erin geslaagd zijn om de rechten van dat fameuze Duitse filmpje te kopen. Dat heeft heel wat voeten in de aarde gehad. We zijn het nu aan het vertalen en zullen dat het komende jaar herhaaldelijk op de televisie brengen. Het visualiseert heel goed wat er gebeurt als de technische beroepen verdwijnen uit de samenleving. We zijn ook bezig met de uitwerking van de website 'De onderwijskiezer'. Daarop wordt nu al veel meer informatie gegeven. Er wordt ook gekoppeld vanuit de interessegebieden en wij koppelen ook de gegevens van onderwijs aan de arbeidsmarktsituatie. Zo moeten de mensen betere inzichten krijgen in de keuzes.

Daarin kunnen de regionale technologische centra (RTC's) inderdaad een belangrijke rol spelen. Dat verschilt van RTC tot RTC. Ik zei daarnet dat er heel wat scholen zijn die heel goed met bedrijven samenwerken. Andere doen dat niet. We zitten met een systeem dat enorm veel vrijheid aan de scholen geeft. Het is belangrijk dat scholen worden aangesproken om de samenwerkingsverbanden uit te bouwen. We zijn daarin stappen aan het zetten.

Met het STEM-platform is gebeurd wat ik vreesde dat er zou gebeuren. Er is daar opnieuw een hele discussie ontstaan met het geïnstitutionaliseerde veld.

De heren Van den Heuvel en De Meyer hebben gezegd dat ik mijn verantwoordelijkheid moet opnemen. Ik zal dat de komende dagen doen. Ik heb hun nog een kans gegeven om dat uit te klaren. Als dat niet gebeurt, zal ik zelf aan de regering de nodige beslissingen voorstellen. Dat krijgt dus iets meer tijd. Het is belangrijk dat je probeert dat toch nog in een zekere harmonie te doen. Het platform moet op zeer korte termijn zodanig worden samengesteld dat het goed kan functioneren. De komende dagen, ongeveer twee weken moeten we daarin kunnen landen.

De heer Boudewijn Bouckaert: U zegt: "twee weken"?

Minister Pascal Smet: Ja, ongeveer. Ik weet dat ik daarmee moet opletten. Ik weet dat we hadden gezegd dat het september zou zijn en september is voorbij. Het is in elk geval mijn wil om daarin vooruitgang te boeken. Iedereen weet wat daarmee gebeurd is. Het is belangrijk dat we daar iets meer tijd in steken. We moeten daar de goede mensen in plaatsen. Ik zal dat in overleg doen. Die opdracht is gegeven. Als dat platform er is, moeten we alles in verband met de middelen en dergelijke samen met hen uitwerken. Dan kunnen we tegen het einde van dit jaar tot een concreet voorstel komen. We moeten in dat verband inderdaad de versnippering tegengaan en tot een betere afstemming komen. Dat was het grote uitgangspunt van het hele STEM-actieplan.

We hebben ondertussen aan de onderwijsinspectie de opdracht gegeven om de doorlichtingsverslagen van vorig schooljaar voor het basis-, secundair en volwassenenonderwijs te screenen op informatie over de kwaliteit van onderwijs op het vlak van wiskunde, exacte wetenschappen en techniek en op informatie over de kwaliteit van STEM-studierichtingen in het voltijds secundair en volwassenenonderwijs. De inspectie zal ook dit schooljaar onderzoeken waar de vakken natuurwetenschappen, wiskunde en techniek in de eerste graad A-stroom verder onderzocht kunnen worden.

Bij het opstellen van de nieuwe sectorconvenants zorgen we ervoor dat het STEM-actieplan daarin wordt opgenomen. Uiteraard is er voortdurend overleg met minister Lieten.

We moeten samen met de bedrijven initiatieven nemen. Misschien is het probleem dat wij niet centraal bijhouden welke initiatieven er met de bedrijven en de overheid worden genomen. Die informatie wordt niet geregistreerd, en daardoor hebben wij daar niet altijd zicht op. Vanuit de overheid werken we vooral faciliterend. Dat is het systeem waarin we zitten. Het is heel belangrijk om dat te onderstrepen: bedrijven en scholen kunnen vandaag bijna alles. Sommigen doen dat en sommigen doen dat niet. Wij kunnen als overheid enkel faciliteren en aanmoedigen. Zo heb ik met mijn federale collega van Werk een aantal richtlijnen met betrekking tot werkplekklere verduidelijkt en gepubliceerd, om ze opnieuw onder de aandacht van scholen en bedrijven te brengen. Zo weet iedereen wat kan en wat niet kan. Het is belangrijk dat hierin ook de RTC's een rol opnemen.

U merkt dat wij bezig zijn. Ik heb de opdracht gegeven om vanuit de beide departementen een regelmatigere rapportage te doen. Zo kunnen we opvolgen hoe het staat met de uitvoering. We zullen dit niet loslaten. Voorzitter, ik ben blij dat ook vanuit het parlement en deze commissie de druk ontstaat. Niet alleen ik, maar vooral diegenen die op het terrein moeten werken, moeten weten dat die druk er is. Dat zal ons helpen om vooruitgang te boeken.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, dank u voor uw antwoord, dat voor het STEM-platform duidelijk is. Ik hoop dat we over veertien dagen of voor het einde van deze maand een duidelijke vorming van dat platform hebben, met een duidelijk programma en een duidelijke missie. Het STEM-platform was eigenlijk een eerste stap. Het is absoluut geen doel, het is een middel om te komen tot een duidelijke strategie met de juiste allocatie van de middelen tegen de versnippering. Minister, daarvoor hebt u onze steun, bewaak de onafhankelijkheid. We zullen af en toe out of the box moeten denken, en dan is het goed dat mensen die fris van de lever kunnen denken, daar een belangrijke rol in kunnen spelen.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik geloof best dat de heer Van den Heuvel blij is met uw antwoord, want u hebt geantwoord op zijn vragen over het STEM-actieplan, en meer bepaald het STEM-platform. Maar mijn interpellatie ging verder dan dat. Die ging, cru uitgedrukt, over het voortbestaan van onze nijverheidsscholen.

Het platform is zeker belangrijk, het STEM-actieplan ook. Waarom heb ik het cru uitgedrukt en had ik het over de hervorming van het secundair onderwijs? Minister, vorige week is uit uw tussenkomst duidelijk gebleken dat er voor de grondige hervorming van het secundair onderwijs – hoe die er zal uitzien weten we nog niet, u ook niet, de regering ook niet, de meerderheidspartijen ook niet – al deelvormingen moeten gebeuren. We vinden het belangrijker dat die goed gebeuren, dan dat er een algemene hervorming van het secundair onderwijs is die maar half gebeurt.

Minister, u hebt ook gezegd dat de regering een voorstel lanceert van timing tegen het einde van deze legislatuur zodat er in de volgende legislatuur stappen kunnen worden ondernomen. Als ik het goed begrijp, zal er de eerste vijf jaar niet zoveel gebeuren in de hervorming van het secundair onderwijs, terwijl er voor het overleven van onze nijverheidsscholen binnen de vijf jaar wel iets moet gebeuren. Dat moet dus zo dringend mogelijk. Ik heb weinig antwoord gekregen, minister, over welke acties u zult ondernemen om de eerste noden te lenigen, om het overleven van de nijverheidsscholen te garanderen.

De heer De Meyer heeft ook verwezen naar de financiering. Elke keer stellen we bij de begrotingsbesprekingen vast dat er geen financiering is gepland in de begroting voor de nijverheidsmachines in scholen. Als er zoveel belang wordt gehecht aan de nijverheidsscholen, moet daar toch wel een financiering tegenover staan. Minister, ik had graag gezien dat er wat meer gebeurt voor het behoud van onze nijverheidsscholen. Ik blijf daar op mijn honger zitten.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, er is inderdaad iets meer tijd nodig voor het platform van het STEM-actieplan. Het is niet erg als dat binnen afzienbare tijd in orde komt. Ik wil ook de onafhankelijkheid van het platform onderstrepen. Mensen die met een zekere autoriteit kunnen spreken en mensen uit het veld weten waarover ze spreken. Ze krijgen dagelijks met die problematiek te maken.

Ik heb ook begrepen dat er een meer onderwijsgerichte campagne komt, los van het beleidsplan wetenschapscommunicatie van minister Lieten. Het is belangrijk om ook die keuze van de leerlingen in het secundair onderwijs te ondersteunen. De heer De Meyer haalde het voorbeeld aan van de hotelscholen. Hoe komt het dat momenteel zoveel leerlingen voor de hotelschool kiezen? Je moet de tv maar opzetten of een boekenwinkel binnenstappen en je ziet dat dat hot en hip is. Jonge mensen worden daardoor aangesproken. Communicatie speelt hierin een heel belangrijke rol.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: De versterking van het beroepsgericht onderwijs en de aansluiting van dat onderwijs op de arbeidsmarkt kunnen we niet uitstellen tot de volgende legislatuur. Het moet in deze legislatuur worden aangepakt. Minister, ik hoop dat u deze boodschap hebt begrepen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister, in de bijlage van het STEM-actieplan stond een idee van de VRT over ‘elke week aan andere job’ of zoiets. Er zouden dan jongeren worden gescout om gedurende een jaar elke week iets anders te doen. Ik had daar wel bedenkingen bij. Is dat helemaal afgevoerd of leeft het nog?

Fundamenteel voor mij zijn de techniekcoaches in het basisonderwijs. Daarover hebt u niets gezegd.

Moties

De voorzitter: Door mevrouw Van Steenberge, door mevrouw De Knop en door de heer Bouckaert werden tot besluit van deze interpellatie moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

De interpellatie en de vraag om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het doorbreken van het taboe rond homoseksualiteit in het voetbal - 2284 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: We gaan van een belangrijk probleem in het onderwijs naar een belangrijk probleem – dat zou het niet mogen zijn, een taboe dan toch – in het voetbal. Een persartikel heeft mijn aandacht gevestigd op deze problematiek. Het gaat over een voorval in Duitsland, waarbij Angela Merkel een uitdrukkelijke oproep heeft gedaan aan profvoetballers om uit de kast te komen, als ik het zo mag verwoorden.

Homoseksualiteit in de sport in het algemeen en in het voetbal in het bijzonder blijft een probleem. Als minister van Gelijke Kansen weet u dat uiteraard. Internationaal gezien heeft

het profvoetbal nauwelijks of geen homoseksueel rolmodel. Ook bij ons blijft het op dat vlak erg stil, terwijl iedereen weet dat er mensen zijn met een andere geaardheid, zoals dat overal is in de maatschappij.

De afgelopen jaren werden al enkele stappen gezet om het laatste taboe te laten sneuvelen. Naar aanleiding van de Eurogames in Antwerpen vond een congres rond homofobie in de sport plaats dat uitmondde in een charter voor holebivriendelijk beleid in sportclubs, dat door een aantal clubs werd ondertekend. Tevens voerde de toenmalige Holebifederatie een affichecampagne met als slogan ‘Denkt u nu aan sport?’.

Minister, opmerkelijk is dat u in de media veeleer smalend uithaalde naar deze initiatieven, die nochtans werden gesteund door uw partijgenoten, door mensen die in het verleden verantwoordelijk waren. U zei: “Het moet meer zijn dan zomaar een charter dat zegt: we zijn ertegen. Dat werkt niet.” Dat heb ik kunnen lezen in De Morgen van 18 september 2012.

Een voorbeeld: Club Brugge-speler Carl Hoefkens prijkte op de cover van het holebi-magazine en gaf daarmee aan dat het perfect mogelijk moet zijn om gay te zijn, ook in de sport, ook in het voetbal. Dit voorbeeld toont aan dat het dringend tijd wordt initiatieven te nemen die homofobie in het voetbal tegengaan, zodat prof- en andere voetballers openlijk zouden kunnen praten over hun geaardheid en zodat er geen vijandige reacties komen in de voetbalstadions op voetballers die hun geaardheid tonen.

Minister, u stelde dat charters niet echt afdoende zijn. Is dat een impliciete onvoldoende voor initiatieven van uw voorgangers? Bent u van oordeel dat de campagne van de Holebifederatie onvoldoende impact heeft gehad? Hebt u zelf al actie ondernomen om homofobie in het voetbal tegen te gaan? Met welk concreet beleid wilt u het homotaboe in de sport, meer specifiek in het voetbal, doorbreken?

Minister, wilt u heteroseksuele voetballers erop wijzen dat ze naar het voorbeeld van Carl Hoefkens duidelijke statements mogen en kunnen maken over deze zaak? Hoe staat u tegenover een themaprogramma, bijvoorbeeld op de openbare televisie, over homofobie in het voetbal, zoals dat afgelopen zomer gebeurde op de Nederlandse tv? Wilt u minister Lieten vragen om de openbare omroep daarover voorstellen te laten formuleren?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Dit is een goede vraag om uitleg van mevrouw De Knop. Het is een mooie samenvatting van bepaalde zaken die de afgelopen maanden het nieuws hebben gehaald. Onze partij vindt ook dat er acties mogen worden ondernomen en campagnes opgezet om het negatieve beeld dat hierover bestaat, te doorbreken. Er zijn al positieve stappen gezet, ook door u, minister. Tijdens de vorige legislatuur was ik als schepen in Oostende bevoegd voor gelijke kansen. We vonden het heel belangrijk dat jeugd- en sportclubs nauw werden betrokken en dat het ook bespreekbaar werd gemaakt. Ook de trainers hebben daarin een grote rol.

Er mogen stappen worden gezet om dit taboe te doorbreken. Een link met de modewereld is ook mogelijk, want er zijn veel voetballers die defileren. Misschien kan daar een of andere overeenkomst worden gesloten tot initiatieven om dit op z’n minst bespreekbaar te maken, en dat er ook niet met de vinger wordt gewezen zodat mensen achteraf geen stempel opgedrukt krijgen.

We pleiten dus ook voor een campagne over dit thema. In de mediawereld zijn er al positieve stappen gezet, zeker bij de VRT. In de commissie Media wordt dit nu en dan opgerakeld. In ‘Thuis’ wordt dit thema steeds meer bespreekbaar gemaakt. Er is ook nog werk aan de winkel, maar er wordt volop gewerkt aan een Vlaamse versie van het programma ‘Uit de kast’. In het najaar komt dat op vtm. Ik hoop dat, net zoals de afleveringen in Nederland, waar men met een camera bij een sportclub binnengaat, dat in Vlaanderen ook mogelijk wordt, dat het kan worden besproken, dat het niet anders is dan anders.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik weet niet of ik me smalend heb uitgelaten, mevrouw De Knop. Ik blijf ervan overtuigd dat alleen het introduceren van een charter niet helpt. Het initiatief van Katleen Van Brempt en van Bert Anciaux heeft dat ook aangetoond. Het is nuttig om dat te doen, maar het zal de verhoudingen niet wezenlijk wijzigen. Het moet een onderdeel zijn van een veel bredere aanpak. Dat charter is nodig. We zullen dat ongetwijfeld opnieuw doen, maar het moet een onderdeel zijn van een veel bredere aanpak. Dat is in se wat ik heb gezegd, en Katleen Van Brempt en Bert Anciaux zullen het daarover met mij eens zijn.

Ik geloof dat de campagne niet heette ‘Denkt u nu aan sport?’, maar ‘Denkt u nu aan seks?’, doch dat is maar een klein detail van mijn opmerking. Er is toen wel wat gebeurd, maar dat hebt u ook opgesomd. Dat was een goede campagne, maar een tijdelijke campagne kan geen absolute mentaliteitsverandering tot stand brengen. Daarom heb ik de Koninklijke Belgische Voetbalbond, de Koninklijke Vlaamse Voetbalbond en de Voetbalfederatie Vlaanderen voor de vakantie apart gezien. Ik heb met hen gesproken en ik moest hen niet overtuigen. Ik was blij met een onmiddellijk akkoord om samen met Gelijke Kansen Vlaanderen een duurzame campagne uit te werken voor de voetbalsport. Daarbij zullen we ons laten inspireren door wat er in het buitenland al is gebeurd.

In Vlaanderen proberen we een toonaangevende campagne uit te werken die over meerdere jaren loopt. We willen dat doen op een duurzame manier in de sport die het meeste mensen bereikt uit alle lagen van de bevolking. Het is heel belangrijk dat het gebeurt in een van de meest homofobe sporten.

Het intrigeert me de vergelijking te maken met de rugbysport, die veel virieler, mannelijker en lichamelijker is. Daar is de homovriendelijkheid veel groter op het terrein en tussen de spelers dan bij het voetbal. Dat is een beetje merkwaardig. Sommigen zeggen dat het te maken heeft met de supporters, omdat ze vaker hoger opgeleid zijn. Zo wordt het in een ander kader geplaatst, maar het kan zeker meespelen.

Als we een wijziging willen teweegbrengen in de samenleving, is het belangrijk dat we mensen vooral dingen laten inzien. We moeten hen laten inzien dat verkeerd op een bal trappen, niet betekent dat je een mietje bent, of een janet. Het begint met die kleine dingen op het voetbalveld. Dat zal ook in de trainersopleiding aan bod moeten komen, ook in de manier waarop spelers onderling met elkaar communiceren, en ook bij de sportjournalisten. We moeten ook voetballers als rolmodel gebruiken. Dat is wat we in de komende weken en maanden gezamenlijk gaan uitwerken.

Ik wou een principeakkoord om die campagne samen uit te werken. Het leek me heel belangrijk dat we niet naar hen gingen met een uitgewerkte campagne, maar dat ze dat samen met ons kunnen doen zodat ze ten volle mede-eigenaar zijn. De bonden waren bereid om dat te doen. Normaal gezien is dat gepland voor morgen. Ik hoop dat de treinstaking geen stokken in de wielen steekt. Morgen komen de Koninklijke Belgische Voetbalbond, de Koninklijke Vlaamse Voetbalbond, de Voetbalfederatie Vlaanderen, de Pro League en de Nationale Voetballiga samen.

We gaan er ook de mediawereld bij betrekken. De komende weken en maanden gaan we verschillende keren samenzitten en een campagne uitwerken die we volgend jaar kunnen lanceren. Dat is mijn bedoeling. Ik ben blij dat dat hier wordt gesteund. Het feit dat we dit hebben aangekondigd, zorgt voor een dynamiek. We merken dat tv- en radioprogramma's daar nu mee bezig zijn en dat in hun programmatie opnemen. Een blad als INCH heeft daartoe een belangrijke voorzet gegeven – om in de terminologie te blijven – en nu is het aan de politiek om de bal te spelen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, u zei dat er morgen wordt samengekomen. Is dat met u?

Minister Pascal Smet: Mijn medewerker zal dat in eerste instantie doen. Ik zal er op een bepaald moment ook bij komen. Ik heb ze allemaal zelf gezien. Nu is er een brainstorm en daar ben ik zelf niet bij. In een latere fase zal dat nog wel gebeuren.

Mevrouw Irina De Knop: Het is dus geen publiek gebeuren.

Ik vind het idee goed om een duurzame campagne op touw te zetten samen met de voetbalbond, want je kunt het niet van bovenaf opleggen. Dat moet van onderuit komen. Ik wil gewoon benadrukken dat campagnes en charters dat wel mee kunnen ondersteunen. U zei dat een campagne in ieder geval iets kortstondigs is. Maar als dat is ingebed in iets breders, kan dat wel goed werken.

Minister Pascal Smet: Exact.

Mevrouw Irina De Knop: Het is heel goed dat u daar aandacht voor hebt en daar werk van wilt maken. Dat mag niet zomaar een schaamlapje zijn omdat het eens in de pers heeft gestaan. Het is een grappig woord in deze context. Het moet doorleefd zijn. Dat moeten we niet alleen in de sport doen, maar in alle domeinen van de samenleving. Ik hoop dat u daar aandacht voor hebt en dat zelf programmeert, los van wat er hier of daar in de pers verschijnt, en dat u er werk van maakt als minister van Gelijke Kansen om die discriminatie, die mogelijke discriminatie of die mogelijke verkeerde beeldvorming weg te werken.

We kijken uit naar het resultaat van die bevindingen. Ik hoop dat u dat hier in de commissie eens kunt terugkoppelen zonder dat we daar opnieuw iets in de media over moeten horen. Ik veronderstel dat uw brainstorm zal leiden tot een document of tot een besluitvorming en dat u van daaruit verder kunt informeren over wat er te gebeuren staat.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik dank de minister voor het antwoord en de vraagsteller voor de vraag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *Mevrouw Kathleen Helsen, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het groeiend aantal Nederlandse studenten aan Vlaamse universiteiten en hogescholen die studeren op kosten van de Vlaamse overheid
- 2268 (2011-2012)

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toename van het aantal Nederlandse studenten in het Vlaamse hoger onderwijs
- 11 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijn vraag gaat over een onderwerp dat hier al een paar keer aan bod is gekomen, namelijk de toevloed van Nederlandse studenten aan onze Vlaamse universiteiten. De minister is er gisteren al eens op ingegaan bij de opening van de Universiteit Gent. In zekere zin kan ik zijn antwoord al een beetje raden. Men kan er niet naast kijken: het aantal Nederlandse studenten aan Vlaamse universiteiten en hogescholen neemt ook dit academiejaar weer toe. Dat blijkt uit cijfers van De Standaard en Het Nieuwsblad van afgelopen maandag 17 september. Niet alleen doet het lotingsysteem Nederlandse studenten voor Vlaanderen kiezen, maar ook financiële redenen spelen een rol.

Nele Clusters van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) wijst erop dat de toename van het aantal Nederlandse studenten een probleem kan zijn voor sommige opleidingen, zoals geneeskunde. Het is niet zo dat je maar wat zitjes bij moet plaatsen in een auditorium, maar in veel gevallen heb je ingewikkeldere situaties zoals labopraktijk. Als daar heel veel studenten bij komen, kan men niet meer garanderen dat iedereen voldoende in labs kan werken. Daar wees mevrouw Clusters op.

De heer Noël Vercruysse, het hoofd van de afdeling Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, die in die hoedanigheid valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister, ziet op termijn een nog groter probleem. Hij zegt: “Een student kost ons 10.000 euro per jaar en het wordt problematisch als we een grote groep studenten gaan financieren die niet tot onze samenleving behoort. Het merendeel van de Nederlandse studenten gaat namelijk terug naar Nederland”. Vercruysse roept op tot het nemen van maatregelen: “We willen graag dat studenten in andere landen gaan studeren. Maar sommige EU-landen maken onderwijs in eigen land onbetaalbaar en dat zorgt ervoor dat andere landen daarvan de lasten dragen. Het is daarom belangrijk dat in de toekomst beleidsmaatregelen in verband met het hoger onderwijs op mekaar worden afgestemd.”

U zult waarschijnlijk ook in Knack het debat hebben gevolgd tussen professor Nicaise en professor Melis, waarin dat ook ter sprake kwam en waarbij professor Nicaise voorstander was van het verhogen van de inschrijvingsgelden. In de volgende Knack kreeg hij 85 procent van de respondenten aan zijn kant. Het debat wordt dus wel in het publiek gevoerd.

Minister, erkent u het bestaan van de pedagogische problemen voor de Vlaamse studenten, bijvoorbeeld plaatsgebrek in labo's, en de financiële kosten voor de Vlaamse overheid als gevolg van dit groeiend aantal Nederlandse studenten aan Vlaamse universiteiten en hogescholen?

Een tweede punt is misschien wel acuut, gelet op de top: zult u, als vertegenwoordiger van België op de EU-Raad, dit probleem aankaarten op Europees vlak? Dit was trouwens wat professor Melis voorstelde, namelijk dat er een soort ‘Finanzausgleich’ zou komen op Europees vlak, eerder dan het verhogen van de studiegelden. Dat zou u dan moeten aankaarten op de EU-Raad.

Zult u gesprekken aanknopen met de Nederlandse overheid om een oplossing voor dit groeiend probleem uit te dokteren? Behoort een systeem van medefinanciering vanuit de Nederlandse overheid per Nederlandse student die in Vlaanderen studeert, tot de mogelijkheden?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag sluit helemaal aan bij die van de heer Bouckaert.

Recent publiceerde De Standaard nieuwe cijfers over het aantal Nederlandse studenten aan Vlaamse hogescholen en universiteiten. Op 17 september stond de teller al op 5773 studenten. Daarmee is hun aantal in tien jaar toegenomen met 170 procent.

Financiële redenen spelen hierbij een steeds grotere rol. Het inschrijvingsgeld in Nederland bedraagt 1771 euro, in Vlaanderen 578 euro. In 2010 werd bovendien de Wet Langstudeerders aangenomen: studenten die meer dan een jaar studievertraging hebben, worden bestraft met een boete van meer dan 3000 euro.

Gevraagd om een reactie, stelde Noël Vercruysse, hoofd van de afdeling Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs van het Departement Onderwijs, hierover het volgende – collega Bouckaert heeft het ook geciteerd –: “Een student kost ons 10.000 euro per jaar en het wordt problematisch als we een grote groep studenten gaan financieren die niet tot onze samenleving behoort. Het merendeel van de Nederlandse studenten gaat namelijk terug naar Nederland. Wij willen graag dat studenten in andere landen gaan studeren. Maar sommige EU-landen maken onderwijs in eigen land onbetaalbaar en dat zorgt ervoor dat andere landen

daarvan de lasten dragen.” Hij pleit daarom voor een betere afstemming van beleidsmaatregelen tussen de verschillende regio’s.

We bespraken dit onderwerp al meermaals in het Vlaams Parlement. Minister, u gaf toen telkens aan dat u de instroom van Nederlandse studenten nauwgezet opvolgde, maar dat er vooralsnog geen reden was om ons zorgen te maken. U verwees naar andere Europese regio’s waar dergelijke bewegingen zich ook voordoen. Er is inderdaad nog geen reden tot paniek. Toch lijkt het nuttig dat u over dergelijke thema’s regelmatig overleg pleegt met uw Nederlandse collega. Vlaanderen en Nederland dienen immers in de eerste plaats elkaars bondgenoten te zijn, en niet elkaars concurrenten.

Minister, hoeveel Nederlandse studenten hebben zich vandaag al ingeschreven aan een Vlaamse hogeschool of universiteit? Wat is hun aandeel in het totale aantal studenten? Hoeveel van de Nederlandse studenten wonen ook in Vlaanderen? Bent u eveneens van mening dat de instroom van Nederlandse studenten in grote mate het gevolg is van een prijsconcurrentie tussen de regio’s? Zult u hierover overleg plegen met uw toekomstige Nederlandse collega?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega’s, de heer Bouckaert heeft al verwezen naar gisteren. U weet dat ik elk jaar de ongelooflijke eer heb het academiejaar in Gent mee te mogen openen. Ik probeer altijd een inhoudelijke speech te geven. Gisteren heb ik het inderdaad over de Hollanders gehad. Mevrouw Van Steenberge was daar trouwens ook aanwezig. Mevrouw Meuleman heb ik niet gezien. De Hollanders waren de aanleiding om het te hebben over de waan van de dag en over hoe het suburbane denken een absolute bedreiging is voor onze samenleving. Ik heb de heer Bouckaert veel aantekeningen zien maken.

Er zijn in het academiejaar 2011-2012 5573 Nederlandse studenten aan Vlaamse universiteiten en hogescholen. Dat betekent 2,59 percent van de studentenbevolking in de basisopleidingen. Dat is inderdaad een verdubbeling ten opzichte van 2002-2003. Afgerond kun je zeggen dat de afgelopen tien jaar er iets minder dan een verdubbeling heeft plaatsgevonden.

Belangrijk om te noteren is dat van die 5773 de helft in België woont, namelijk 2883. 2151 wonen in Nederland en 739 hebben een andere woonplaats. In alle studiegebieden heeft er een vrij gelijkmatige stijging plaatsgevonden. De grootste stijging was in de sector van de gammadisciplines, maatschappij- en gedragswetenschappen. Dit beperkte aantal kan niet de oorzaak zijn van een algemeen pedagogisch probleem of plaatsgebrek in labo’s voor de studenten aan onze Vlaamse universiteiten of hogescholen.

Het aandeel van de Nederlandse studenten is het grootst aan de Universiteit Antwerpen, namelijk 8,4 procent. Ik heb van deze instelling nog nooit signalen ontvangen over pedagogische problemen of plaatsgebrek. Uiteraard moeten we wel bezorgd zijn om de lage slaagcijfers van de Nederlandse studenten in een aantal specifieke opleidingen zoals de diergeneeskunde. Dat heeft wellicht veel te maken met de manier van selectie in Nederland. Daar hebben we het al over gehad.

Gisteren heb ik in Gent nog iets gezegd. Naar aanleiding van de viering van de Bologna-verklaring hebben we met zijn allen in Leuven verklaard: “Mobility shall be the Hallmark of the European High Education Area.” Dat wordt dan met pathos gezegd door alle aanwezige ministers. Nu hebben we mobiele Hollanders, 2,6 procent, en dan zouden we die bij manier van spreken moeten gaan tegenhouden. Ik vind het allemaal wat kort door de bocht om dat zo te poneren, vooral omdat we willen dat onze Vlaamse studenten in het buitenland gaan studeren. Als we de cijfers bekijken – dat is niet zo gemakkelijk – zou het wel eens kunnen dat er meer Vlaamse studenten in het buitenland gaan studeren dan dat er buitenlandse studenten bij ons komen. We moeten dus een beetje oppassen met dat soort

dingen op de weegschaal te leggen. We moeten oppassen dat we van studentenmobiliteit niet dezelfde marktlogica gaan volgen als die van het geld. Dan zijn we verder van huis.

Tijdens het Belgische voorzitterschap van de EU heb ik dit trouwens al ter sprake gebracht bij de collega-ministers. Eigenlijk zijn de Waalse minister, de Franse minister en de Luxemburgse minister een beetje geïnteresseerd omdat zich dat bij hen ook voordoet. Oostenrijk en Duitsland hebben dezelfde problematiek omwille van het Duits. Wij hebben dat een beetje met Nederland. Dat is het. Alle anderen zijn niet geïnteresseerd. Daar komt het eigenlijk op neer.

Bovendien bleek duidelijk dat Oostenrijk naar aanleiding van het arrest-Bressol al tweemaal een informeel overleg heeft bijeengeroepen, en het is ook eens ter sprake gekomen op een Europese Raad van Ministers. Ook het Poolse voorzitterschap heeft dat onder impuls van België op de agenda geplaatst. De conclusie was dat de mobiliteit een positieve impact heeft en dat het een uitdaging is voor hogeronderwijsystemen. Er is afgesproken dat de Europese Commissie een analyse zal uitvoeren van de mobiliteitsstromen om meer informatie te verzamelen over trends en impact. Ook de Bologna Follow-up Group heeft na Boekarest een studie naar de haalbaarheid van een Europees fonds voor de ondersteuning van de mobiliteit van studenten opgenomen. Uiteraard worden de raadsconclusies van 28 november 2011, die mede onder onze impuls zijn aangenomen, meegenomen.

Ik wil meteen al zeggen dat juridisch ingrijpen op Europees niveau allesbehalve evident is.

De EU-regels verzetten zich namelijk tegen een restrictie op de toegang van studenten uit andere EU-lidstaten. In het arrest-Bressol, weliswaar in een bijzondere context over een opleiding die paste in de gezondheidszorg, heeft het Europees Hof gezegd dat uitzonderingen op het beginsel van vrij verkeer niet zijn uitgesloten. De verantwoording daarvoor moet echter aan zeer strikte voorwaarden voldoen zoals de noodzaak om de kwaliteit en het voortbestaan van de medische en paramedische zorg te verzekeren en om te vermijden dat er een tekort aan medisch en paramedisch personeel zou ontstaan in een bepaald land of regio. Ik vrees dat we die motivering bij de instroom van Nederlandse studenten op dit moment niet kunnen aanhalen.

Bovendien, gelet op het beleid van de Vlaamse Regering en het EU-recht, lijkt het ook niet wenselijk om nu plotseling die instroom te gaan beperken. Als ik goed ben geïnformeerd, heeft de in wording zijnde Nederlandse regering beslist om de wet op de langstudeerders in te trekken. Ook die incentive zal dan wegvallen.

Medefinanciering vanuit Nederland lijkt nog geen optie, want dan zullen we dat ook moeten doen voor onze studenten die naar Nederland of andere landen gaan. Ik ben niet zo zeker of we dat wel willen.

Het totaal aantal Belgen dat in Nederland studeert, waarvan er nogal wat Vlamingen zijn, bedraagt 2718. Het is belangrijk dat we de zaken heel sterk nuanceren en blijven opvolgen. Er zijn een aantal triggers, op dit moment niet zozeer financiële motieven, maar de numerus fixus voor bepaalde opleidingen zoals diergeneeskunde, geneeskunde en bedrijfskunde en ook de woonplaats van de studenten in de grensstreek. Voor sommigen is er ook het feit dat ze het secundair onderwijs in Vlaanderen hebben voltooid. Sommigen doen het voor de inhoud of de specificiteit van de opleiding. Voor een aantal studenten zal ook een financiële reden meespelen.

Uiteraard zal ik, als er een Nederlandse regering is aangesteld, met mijn nieuwe Nederlandse collega overleg plegen en zullen we dit punt op de agenda zetten als 'op te volgen', zonder dat we meteen acties moeten nemen.

U weet dat ik niet zo scheutig ben om nieuwe drempels op te werpen om de toegang tot het hoger onderwijs moeilijker te maken. Ik ga wel akkoord met een piste om beter te oriënteren. Als dat past in een goed studiekeuze- en leerlingenbegeleidingsbeleid vanaf het secundair

onderwijs, moeten we dat zeker doen. Ik denk dat het niet wenselijk is om in de huidige context te praten over de verhoging van het studiegeld. Ik heb het gisteren in Gent trouwens ook gezegd: sommigen grijpen de Hollanders aan om de Vlaamse studenten meer te doen betalen. Ik zeg niet dat u dat wilt, dat weet ik niet. Misschien wel, dan moet u dat maar zeggen. Ik denk echter dat sommigen dat als achterliggende, werkelijke agenda hebben.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, dank u voor het antwoord. Gisteren hebt u uw inleiding over de Hollanders geplaatst in het kader van een veralgemeende suburbane mentaliteit die hier in Vlaanderen zou heersen. Ik had wat de indruk dat u wat verzuurd bent over de verzuring in Vlaanderen, dat u lijdt aan een metaverzuring omdat u Vlaanderen een verkramptheid en een bekrompenheid verwijt. Misschien heeft dat iets te maken met de opiniepeilingen van de gemeenteraadsverkiezingen. Ik laat het daarbij.

Minister Pascal Smet: Die zijn voor mijn partij nog niet zo slecht, hoor.

De heer Boudewijn Bouckaert: Dan zijn er ten minste toch een aantal verlichte geesten in Vlaanderen en is de toestand nog niet zo erg. U hebt het een beetje in dat kader geplaatst. Ik vond het een toespraak die wat aan verzuring leed, maar goed, dat is wellicht een indruk.

U zegt dat 2,6 procent van de studenten niet veel is. Je moet natuurlijk niet alles gaan uitrekenen tot op de cent, maar er moeten tussen de partners in de EU correcte financiële verhoudingen bestaan. Het mag niet zijn dat men een bepaald beleid dat wordt gevoerd, zoals een beleid van hogere inschrijvingsgelden in Nederland, zomaar kan afwentelen op belastingbetalers in andere landen. Dat is geen goed principe. Men noemt dat het externaliseren van negatieve effecten. Een Nederlandse student betaalt, zoals de Vlaming, ongeveer 600 euro studiegeld. Als de schatting van de heer Vercruysse juist is en als het dus gaat om 10.000 euro per student, wat volgens mij een overschatting is, dan betaalt de Vlaamse belastingbetaler ongeveer 9400 euro bij per Nederlandse student. Als je dat vermenigvuldigt met het aantal Nederlandse studenten, kom je aan ongeveer 50 miljoen euro. Dat is geen klein cijfer. Met 50 miljoen euro kun je iets doen aan de kwaliteit van ons hoger onderwijs, aan de gebouwen, enzovoort.

Minister Pascal Smet: U moet rekening houden met de Vlaamse studenten die in Nederland studeren. U moet die daarvan aftrekken.

De heer Boudewijn Bouckaert: Dat wou ik net zeggen. Ik probeer daarin zo correct mogelijk te zijn. Veel Vlaamse studenten gaan inderdaad naar Nederland. Maar aangezien daar de studiegelden veel hoger liggen, draagt een Vlaamse student veel meer bij tot de Nederlandse financiering dan een Nederlander dat doet in Vlaanderen. U kunt niet ontkennen dat er een onevenwicht is in de financiering. U moet dat niet laten betijen. U moet dat op Europees vlak aankaarten. Je moet de mensen die dat ter sprake brengen niet verwijten dat ze een mercantilist zijn, dat ze op het geld kijken, dat ze alleen maar de logica van het geld willen doorvoeren. Het gaat om correcte verhoudingen tussen de partners in Europa.

Minister, u moet mij niet verwijten dat ik tegen internationalisering ben. Ik heb als een van de eerste professoren in Gent met Erasmus een internationaal programma opgezet. Ik ben een absolute fan van internationalisering. Dat behoort tot het wezen van de universiteit. De universiteit is een universeel gebeuren. De internationalisering moet echter gebeuren in faire financiële omstandigheden. Als dat niet zo is, vrees ik dat de publieke opinie zich tegen de internationalisering zou kunnen keren. Dat moet dus bewaakt worden, zodat het niet ontspoord.

Minister, ik heb al eerder gezegd dat ik een voorstander ben van de verhoging van de studiegelden. Maar ik zou het jammer vinden dat we die verhoging moeten doorvoeren om exogene redenen, omwille van die neveneffecten van het buitenlands beleid. We moeten dat doen om endogene redenen. Ik heb ze al opgesomd. De verhoging van de studiegelden zorgt voor meer responsabilisering in de studiekeuze. Het kan de financiering van het hoger

onderwijs verbeteren. Er moet in het hoger onderwijs geïnvesteerd worden. Het moet ook omwille van sociale rechtvaardigheid. Hier vind ik de heer Nicaise aan mijn kant: hij zegt dat de middenklasse misschien wat meer moet bijdragen tot het hoger onderwijs. Ik bevestig inderdaad dat ik niet vind dat de problemen op internationaal vlak moeten worden aangegrepen om een binnenlandse maatregel door te voeren. Je moet die twee van elkaar scheiden. In die zin mag je niet spreken van een verborgen agenda, alleszins niet bij mij.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, dank u voor uw antwoord. U haalde er heel wat aspecten in aan die passen in de totale studentenmobiliteit en welke rol u daarin kunt spelen.

Ik sluit mij graag aan bij de bijkomende uitleg van de heer Bouckaert. Het is inderdaad belangrijk dat we de centen bewaken. Het is natuurlijk niet op de frank of de euro na dat we moeten werken in de twee richtingen van de mobiliteit. Maar in de totaliteit moet het financieel beheersbaar blijven. U zegt dat 2,59 of 2,6 procent van die studenten in de basisopleiding zitten. Dat is inderdaad een bijzonder klein percentage. Ik wil de zaak dus absoluut niet overroepen. We moeten niet alleen de centen bewaken, maar ook de kwaliteit kunnen garanderen. Er ontstaan al problemen in verband met plaatsen in labo's. Ik hoor dat dit ook het geval is bij stages van studenten verpleegkunde in hogescholen. Buitenlandse studenten verpleegkunde krijgen geen stageplaats. Minister, u hebt daar een taak in het overleg. U moet niet alleen de centen bewaken, maar ook de kwaliteit van de mobiliteit van die studenten.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

– *De heer Boudewijn Bouckaert, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

**Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het niveau van de kennis van het Frans bij studenten
- 8 (2012-2013)**

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, midden september, bij het begin van het academiejaar meldde de Universiteit Antwerpen (UA) dat het instapniveau Frans van nieuwe studenten bedroevend laag was en op een dieptepunt was beland. De universiteit baseert zich hiervoor op de resultaten van onthaaltesten. Ze doet dat al 27 jaar. Verleden jaar al luidde professor Vanneste, die zich daarmee aan de UA bezighoudt, de alarmbel. Hij zei toen: “Het eerste jaar van wat vroeger Romaanse heette, is een verloren jaar geworden. Ik moet stof geven die 25 jaar geleden gekend was na de humaniora.”

Minister, samen met mijn collega's ondervraag ik u hierover regelmatig. Ik verwijs hiervoor naar vragen van 1 februari 2012 en van 2 juli 2012. Tussen het indienen van deze vraag om uitleg en de zitting van de commissie vandaag ontving ik uw antwoord. Dat antwoord is heel interessant. Het kan het debat van vandaag wat stofferen.

Minister, in uw antwoord op mijn vraag van 2 juli 2012 gaat u dieper in op de resultaten van het onderzoeksproject 'stERK in Frans'. Dat streefde een aantal doelstellingen na. Ik licht er eentje uit. Dat onderzoeksproject wilde weten wat de beginsituatie was van de taalvaardigheid Frans van eerstejaarsstudenten bachelor lager onderwijs. Dat zijn de toekomstige onderwijzers. Volgens die studie zou het minimumniveau dat die studenten moeten halen bij de instroom van hun richting, het niveau van de eindtermen van het secundair onderwijs moeten zijn. Dat is logisch, want dat zijn minimumdoelen.

Men peilde bij studenten uit het aso, tso, kso en bso. De cijfers spreken voor zich. Een student die afstudeert in het aso, zou een niveau B1 moeten hebben voor Frans. De studie

‘stERK in Frans’ toont aan dat op alle vaardigheden – luisteren, lezen, gesprek, spreken, schrijven – meer dan de helft van de studenten die beginnen aan de richting bachelor lager onderwijs, het niveau van de eindtermen Frans niet halen. De resultaten van de studenten tso, kso en bso liggen daar nog onder. De studie zegt dat de instroom een zwak niveau haalt.

Tijdens de lerarenopleiding kan er te weinig tijd worden vrijgemaakt om de opgelopen achterstand in te halen. Op het einde van de studie bachelor lager onderwijs is het niveau dus ook niet goed. Er kan niet geremedieerd worden aan het niveau, ondanks de vele inspanningen die de lerarenopleidingen zich getroosten.

We hebben de alarmbel van de UA. We hebben de resultaten van het onderzoeksproject ‘stERK in Frans’. Minister, beschikt u over ander wetenschappelijk materiaal om het eindniveau Frans van de studenten die afstuderen in de middelbare scholen te meten?

Dan rest er nog één cruciale vraag: wat is de oorzaak van deze evolutie? Ik weet dat u hierop niet in één zin kunt antwoorden. Het onderzoeken van de pedagogische methodes die vandaag worden gebruikt om talen aan te leren, is een van mijn stokpaardjes. Minister, u zegt dan altijd dat dat de autonomie van de netten is. Dat is juist. Maar als het zo is dat alle netten worden geconfronteerd met dezelfde problematiek, dan vraag ik mij af of we niet een stap verder moeten gaan, eventueel samen met de netten. Nu zwart op wit is bewezen dat de eindtermen Frans in veel gevallen niet worden behaald, is er echt wel een probleem. Het spreekt voor zich dat de netten daarin een fundamentele rol zouden moeten spelen.

Deze zaak heeft twee kanten. We zitten in een vicieuze cirkel. Het niveau van de studenten die in het middelbaar afstuderen, is wat zwak. Het niveau van de toekomstige leerkrachten kan op een paar jaar tijd niet worden geremedieerd. Daardoor hebben die leerkrachten zelf een zwakker niveau Frans. Dat moeten ze dan overdragen aan hun leerlingen. We zitten daar in een negatieve spiraal.

Minister, ik weet dat u daarvoor geen wonderoplossing hebt. Ik verwacht dat ook niet, maar het stelt mij wat ongemakkelijk te zien dat we in die spiraal zitten. Ik vraag mij af of we samen met de netten vernieuwende pistes kunnen uitproberen om deze evolutie een halt toe te roepen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: U hebt inderdaad kunnen lezen dat de kennis van het Frans van kandidaat-studenten hoger onderwijs op een dieptepunt zit. Dat blijkt alleszins uit de cijfers die de Universiteit Antwerpen publiceerde. Dat is een groot probleem. Dat is inderdaad verontrustend.

Ik heb geen weet van taaltesten of andere voorbereidende cursussen Frans die aan andere universiteiten en hogescholen worden aangeboden. Wij houden dat niet bij. Ik beschik niet over cijfergegevens hierover. Maar ik vermoed wel dat deze cijfers gelijkaardig zullen zijn.

In 2012 organiseerden wij een peiling Frans luisteren met een praktische proef spreken in de derde graad van het aso, tso en kso. In het voorjaar van 2013 zullen wij daarvan de resultaten kennen. Wij zullen dan over relevante cijfers beschikken.

Ik heb nog geen formeel overleg gehad met de hogeronderwijsinstellingen. Het is in eerste instantie, zoals u hebt aangegeven, hun verantwoordelijkheid om, net zoals de secundaire scholen, dat te doen. Uiteraard zullen die cijfers ons tot actie moeten aanzetten. We wachten de peilingresultaten af. Dat is, denk ik, ook logisch. Als we ze hebben, komt er een opvolgingstraject, dat wordt opgezet met de scholen, om daaraan te werken.

Voor wat betreft het taalniveau volgens het Europees Referentiekader (ERK) werden er verschillende scenario's uitgewerkt om aan de Europese vraag tegemoet te komen. Het gaat daarbij niet enkel om het vermelden van het ERK-niveau Frans van toekomstige leraren lager onderwijs op het diplomasupplement, maar om het verhogen van de kwaliteit en het niveau van het Frans van deze student-leraren. Het is belangrijk dat de leerkrachten Frans zeer goed zijn.

We moeten het debat aangaan of we in de toekomst ook in het basisonderwijs geen vakleraren Frans moeten hebben. Daarvoor zouden we kunnen putten uit leraren uit de Franse Gemeenschap. U weet dat wij in Vlaanderen de regelgeving hebben gewijzigd. De Franse Gemeenschap moet haar regelgeving nog wijzigen. Voortaan kunnen leerkrachten met behoud van loon en statuut in een verlof stappen om in een andere gemeenschap les te geven. Onder één voorwaarde: dat er ook uit die andere gemeenschap één leerkracht bij ons komt. Voor de rest is daarmee geen administratieve last gemoeid. Het is inderdaad belangrijk dat dit wordt meegenomen in het loopbaan debat, nu en in de toekomst.

Het probleem van de taalvaardigheid bij het begin van de schoolloopbaan is ook belangrijk. In het najaar gaan we een aantal wijzigingen doorvoeren in de regelgeving van de talennota, om vroeger te beginnen met het Frans, in het eerste leerjaar in plaats van het vijfde. Het CLIL-systeem (Content and Language Integrated Learning) kan worden ingevoerd, men kan beginnen met initiatielessen.

Hoe verder men van de taalgrens is verwijderd, hoe lager men het belang van de kennis van het Frans inschat, vrees ik. De mensen in de straat hebben wel impliciet gekozen. Dat is het grote probleem op dit moment. Veel mensen, studenten en jongeren hebben er gewoon geen zin in om dat te studeren. Daar ligt op dit moment de grootste knoop. Dat hoor ik toch ook in de scholen. Het neemt niet weg dat we nog altijd vinden dat het Frans belangrijk is en dat we willen dat ze op 18-jarige leeftijd Frans en Engels op een ambitieus niveau kennen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik hoop dat we snel werk kunnen maken van die uitwisseling van leerkrachten tussen de gemeenschappen. Dat kan een begin van oplossing zijn. Ik ben benieuwd naar de resultaten van de peiling die in 2013 bekend worden. Als de resultaten in dezelfde richting gaan als de twee items die ik hier heb aangehaald – de cijfers van de Universiteit Antwerpen en die van het onderzoeksproject ‘stERK in Frans’ – dan is het tijd om het debat ten gronde te voeren.

Minister, u hebt daarover al uw bekommernis geuit. Verder doen zoals we nu doen, heeft weinig zin, want de eindtermen worden flagrant niet gehaald. Het onderwijsproject ‘stERK in Frans’ spreekt boekdelen. Er zijn studierichtingen waar 80 procent van de afstuderende studenten de eindtermen niet haalt. Ofwel behouden we de eindtermen, maar dan moeten we de zaken heel fundamenteel aanpakken, ofwel veranderen we de eindtermen, maar daarvoor bestaat geen draagvlak, hoop ik. Als we de eindtermen willen behouden, moeten we het debat met de netten grondig aangaan. Dat punt maak ik al jaren. Ik weet dat u daarover bekommerd bent, en dat daarvoor een grote verantwoordelijkheid bij de netten ligt.

Verder doen zoals we bezig zijn, is niet correct. Als we zeggen dat we eindtermen, minimumdoelen, willen halen, en we weten dat we ze flagrant niet halen, dan moeten we ofwel dingen aanpassen, ofwel willen we ze niet meer halen, en dan passen we de eindtermen aan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de geïntegreerde en gecoördineerde aanpak van bedrijfsstages - 19 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, collega's, onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek (OBPWO) naar de bedrijfsstages voor leerkrachten dat vorig jaar werd verricht, toonde aan dat de impact van een bedrijfsstage groot

is. De voordelen en de motivatie om deel te nemen aan een stage liggen in het actualiseren van de leerinhoud op basis van opgedane ervaringen, het op de hoogte blijven van de competenties die verwacht worden vanuit het bedrijfsleven en het geven van een verbeterde begeleiding tijdens de stageperiode aan hun leerlingen.

Minister, ook u onderkende het belang van de bedrijfsstages. Vorig jaar op 14 oktober hebt u samen met minister Muyters een beslissing genomen in verband met het ondernemerschapsonderwijs. In een persbericht stelde u toen: “We willen leraren ook de mogelijkheid geven om voeling te krijgen met ondernemerschap. Bedrijfsstages voor leraren, zeker indien de stage in kleine ondernemingen doorgaat, zijn daar een goed middel voor. Een van de knelpunten waarom de leraren tot nu toe weinig op bedrijfsstage gaan, is de vervanging van de leraar die op stage gaat. Via een proefproject dat het probleem van de vervanging wil opvangen, wordt geprobeerd om meer leraren op bedrijfsstage te laten gaan.”

Nochtans werd vorig jaar beslist om de bedrijfsstages met slechts een jaar te verlengen, namelijk tot 30 september 2012. Aangezien er verschillende initiatieven op het vlak van ondernemerschap worden ontwikkeld, zoals professionalisering van leraren en docenten (Proleron), werkplekleren, de competentieagenda, regionale technologische centra (RTC's) enzovoort, wilde u die beter op elkaar afstemmen en werken aan een geïntegreerde en gecoördineerde aanpak voor het toekomstig beleid aangaande de bedrijfsstages. Bedrijfsstages zouden niet meer apart worden bekeken, maar als een volwaardig onderdeel van de competentieontwikkeling van leraren, niet enkel gebaseerd op kwantitatieve maar ook op kwalitatieve data.

In de Septemberverklaring van 2012 heeft de Vlaamse Regering nogmaals doen uitschijnen dat ze onderwijs en ondernemerschap belangrijk vindt. Minister, de verlenging van de bedrijfsstages met een jaar liep af op 30 september 2012. Hoever staat het met de geïntegreerde en gecoördineerde aanpak voor het beleid aangaande de bedrijfsstages? Hoe ziet deze aanpak eruit? Is het proefproject voor de vervanging van de leerkrachten afgelopen? Zo ja, wat zijn de resultaten? Zo nee, hoelang loopt het nog? Heeft het systeem van de bedrijfsstages in het afgelopen jaar succes gekend, of was er een daling? Waren er voldoende stageplaatsen voorhanden, zowel voor de leerlingen als voor de leerkrachten?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik wil me aansluiten bij deze interessante vraag om uitleg. In de realiteit waren deze bedrijfsstages jammer genoeg geen groot succes. Ik zeg jammer genoeg, want het opzet was ongetwijfeld heel zinvol. Is het stopgezet op 1 of 30 september? Dat is slechts een detail, maar in Schooldirect stond dat het vanaf 1 september is. Mevrouw Van Steenberge heeft het over 30 september.

Minister, is het zinvol om dit af te schaffen, of is het beter om dit bij te sturen? U hebt de opdracht gegeven aan onderzoekers om een evaluatie te maken van het professionaliseringsbeleid van de basis- en secundaire scholen. Daarin zit een hoofdstuk over bedrijfsstages van de professoren Katrijn Ballet en Hilde Colpin, waarin een aantal interessante suggesties worden gedaan voor evaluatie en bijsturing. Hoe wordt die studie, waarvan u de opdrachtgever bent, geïntegreerd in uw beleid?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik sluit me ook aan bij deze vraag om uitleg omdat ik nieuwsgierig ben naar de stand van zaken en de resultaten van het project. Ik wil even herinneren aan het rapport van de inspectie, dat aangaf dat het succes niet zo groot was, maar als we kijken naar de deelnemers aan de stage, was de impact wel zeer groot. Dat geeft toch aan dat het instrument werkt, maar dat we ervoor moeten zorgen dat er meer gebruik van wordt gemaakt.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Het besluit van 29 mei 2009 betreffende personeelsleden in het secundair onderwijs die op bedrijfsstage gaan, is inderdaad niet meer verlengd voor het schooljaar 2012-2013. We stellen vast dat het systeem van vervangingseenheden voor bedrijfsstages blijkbaar niet het goede initiatief is om bedrijfsstages te stimuleren.

Er worden vanaf 1 september 2012 dus niet langer vervangingseenheden en werkingsmiddelen voor bedrijfsstages toegekend. Maar vanaf 1 januari 2013 zullen de vrijgekomen middelen wel aan het nascholingsbudget van de scholen worden toegevoegd. Dit betekent dat die middelen dan kunnen worden gebruikt in het kader van het nascholingsplan van een onderwijsinstelling en dat er meer flexibiliteit is inzake aanwending. Uiteraard is een bedrijfsstage een mogelijkheid tot nascholing. We geven meer mogelijkheden aan de scholen zelf om dat in te vullen.

Ik deel uw mening, mevrouw Van Steenberge, bedrijfsstages zijn geen straf, het is een van de belangrijke mogelijkheden om competenties van leraren bij te spijkeren of up-to-date te houden. Alleen hebben we de middelen in één pot gebracht, wat een vereenvoudiging – minder planlast – betekent voor de scholen. Er is helemaal geen signaal dat dat niet meer kan of nuttig is. Het is alleen een andere manier waarop we de middelen gaan toekennen.

Daarnaast hebben we ook nog de Tivoli-middelen. Als een instelling via haar nascholingsmiddelen personeelsleden op bedrijfsstage stuurt, kan ze gebruik maken van het zogenaamde Tivoli-systeem, dat in alle onderwijsniveaus wordt ingevoerd om vervangers tijdens bedrijfsstages aan te stellen via de werkingsmiddelen. De bedrijfsstages zijn ook een deel van het loopbaandebat, maar dat weet u ondertussen al.

Voor het secundair onderwijs blijven we inzetten op bedrijfsstages voor leraren. In het kader van het Actieplan Ondernemend Onderwijs is trouwens in een proefproject voorzien waarbij wordt gewerkt aan de vervangingsproblematiek van leraren die op bedrijfsstage willen gaan. In dit proefproject zal een organisatie voor vervangende didactische activiteiten zorgen tijdens de afwezigheid van de leraar die op bedrijfsstage gaat. Deze vervangende didactische activiteit moet het stimuleren van ondernemingszin en/of ondernemerschap bij de leerlingen beogen.

Het proefproject werd recent gelanceerd en zal plaatsvinden tijdens het schooljaar 2012-2013. Via een Leonardo da Vinciproject van de Europese Commissie geven we leraren, directeurs en pedagogische begeleiders ook de kans een stage van een week rond ondernemend onderwijs in het buitenland te volgen.

Het systeem van vervangingseenheden voor bedrijfsstages heeft niet echt tot succes geleid. Tijdens het schooljaar 2011-2012 werd maar 35 procent van de vervangingseenheden aangewend. In het schooljaar 2010-2011 was dit 37 procent.

Scholen melden wel de stages die leerlingen hebben gelopen, maar er is geen zicht op de totale vraag. We hebben geen melding gekregen dat er zich een tekort aan stageplaatsen voor leerlingen zou voordoen. Op basis van contacten met sectoren waarmee we een sectorconvenant hebben afgesloten, blijkt dat het aanbod van de stageplaatsen voor leerkrachten groter is dan de effectieve deelname van leerkrachten aan bedrijfsstages.

Mijnheer De Meyer, de laatste zin van uw vraag heb ik niet goed gehoord.

De heer Jos De Meyer: Minister, er is een interessante studie gebeurd: de evaluatie van het professionaliseringsbeleid van de basis- en secundaire scholen. Een hoofdstuk gaat over bedrijfsstages. Ik heb hier de samenvatting van dat rapport. Op welke manier zult u in uw beleid rekening houden met die studie, die u hebt besteld, specifiek inzake de bedrijfsstages?

Minister Pascal Smet: Ik neem aan door meer rekening te houden en mee te nemen in de verdere uitrol van het loopbaandebat, maar het zijn in de eerste plaats de scholen die daarmee rekening zullen moeten houden. Wij ook, maar daarmee omgaan is een onderdeel van een professionaliseringsbeleid van de scholen zelf.

De heer Jos De Meyer: Het essentiële – ik vat heel kort samen en misschien wat te kort door de bocht – dat in het rapport wordt aangegeven, is de problematiek van het vinden van vervangers.

Minister Pascal Smet: Dat is met alles zo. Dat is het beleidsvoerend vermogen van de scholen.

De heer Jos De Meyer: Ik geloof dat het iets ruimer is. Als je een heel creatieve en goed werkende school met een sterke directie bent, maar er zijn geen mensen op de arbeidsmarkt door de manier waarop beginnende leerkrachten momenteel worden bejegend, dan is het niet aantrekkelijk om zeven of acht interims te hebben in de loop van een schooljaar. Op dat vlak kunt u op korte termijn baanbrekend werk leveren.

Minister Pascal Smet: Mijnheer De Meyer, u weet dat we dat aan het voorbereiden zijn.

De heer Jos De Meyer: Daarom zeg ik dat u baanbrekend werk zou kunnen leveren op korte termijn.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik ben blij dat de heer De Meyer al twee keer zegt dat hij mijn vraag om uitleg interessant vindt. Het doet deugd dat te horen.

Minister, ik betreur toch wel dat het project van de bedrijfsstages niet is verlengd. Vorig jaar hebt u aangekondigd dat het een geïntegreerde en gecoördineerde aanpak zou zijn, waarin die bedrijfsstages zouden vallen. Ik vind die geïntegreerde en gecoördineerde aanpak nogal mager, als u zegt dat de nascholingsbudgetten zullen worden aangevuld, dus dat de middelen daarvoor zullen worden bijgevoegd.

Ik heb gekeken op Schooldirect, en daar staat een oproep voor de nascholingsprojecten. U zegt dat bedrijfsstages daaronder kunnen vallen. Het woord bedrijfsstage valt niet eens onder die nascholingsprojecten. Het wordt zelfs niet vermeld. Ik vrees dat bedrijfsstages zullen verdrinken in die nascholingsprojecten. Als men echt oproept om ook bedrijfsstages op te nemen in de nascholingsprojecten, zal men dat ook niet doen. Er is nu een oproep gelanceerd om de projecten voor volgend jaar in te dienen. Bedrijfsstage komt daar niet eens aan te pas. Ik denk dat het daarin zal verloren gaan.

U zei daarjuist dat het proefproject recent is gelanceerd. Ik heb niet goed begrepen welk proefproject u bedoelt. Is dat het proefproject voor de vervanging van de leraren?

Minister Pascal Smet: In het kader van het actieplan ondernemerschap hebben we een proefproject uitgewerkt. Als u wilt, kan ik u daar meer informatie over laten bezorgen.

Mevrouw Gerda van Steenberge: Dat zou vriendelijk zijn. Dat proefproject gaat over het probleem van de vervanging. Dat was al aangekondigd in oktober 2011. U hebt daarover een persbericht verspreid samen met minister Muyters. We zijn nu een jaar later. Dat gaat toch vrij traag, minister. Ik weet dat alles traag gaat in de politiek, maar dit is een proefproject dat u vorig jaar hebt aangekondigd en nu pas lanceert. Dat vind ik wel vrij traag. Ik zal met belangstelling uitkijken naar de lancering. We zullen dat blijven opvolgen.

Minister, ik wil toch benadrukken dat u erop zou toezien dat men bij de projecten voor nascholing de bedrijfsstages niet uit het oog zou verliezen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de open brief van de Vlaamse Jeugdraad in verband met het hoofddoekenverbod - 24 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, op 4 september 2012, vlak na de start van het nieuwe schooljaar, verscheen in een Vlaamse krant een open brief gericht aan u over de hoofddoek op school. In de brief vraagt de Vlaamse Jeugdraad van u een krachtig signaal.

De onduidelijkheid is momenteel troef, zo schetst de Jeugdraad. Ik citeer de Jeugdraad: “Goed drie jaar geleden voerde de Raad van het Gemeenschapsonderwijs een algemeen hoofddoekenverbod in. De Raad van State schorste dit verbod waarop de Raad van het Gemeenschapsonderwijs in februari 2012 verklaarde dat scholen zonder verbod, toch hun eigen regeling mogen behouden. Dit zorgt voor de nodige onduidelijkheid en heel wat scholen kozen toch voor een hoofddoekenverbod.”

De Vlaamse Jeugdraad gaat verder: “Met een hoofddoekenverbod krijgt een belangrijke groep minderjarigen, alsook hun cultuur, het signaal dat deelaspecten van hun cultuur geen plek en aandacht verdienen in het onderwijs.” Hun rechten worden volgens de Jeugdraad geschonden. Minister, het is uw taak, zo stelt de brief nog, om erop toe te zien dat binnen onderwijs de kinderrechten, waaronder het recht op vrijheid van godsdienst, gewaarborgd zijn. De brief besluit als volgt: “Daarom, beste minister, vraag ik u om snel werk te maken van een decretaal kader dat vertrekt vanuit een vrijheid op het dragen van een hoofddoek. Het wachten heeft lang genoeg geduurd. Het is tijd voor actie. Kies voor één maatregel in alle scholen van alle onderwijsnetten. Kies voor duidelijkheid, vertrouwen en vrijheid. Voor scholen waarin alle leerlingen welkom zijn, ongeacht hun geloof.”

Minister, mocht de Vlaamse Jeugdraad van u een reactie ontvangen op zijn open brief? Zo ja, wat was die reactie dan? Wat vindt u van de huidige verwarrende situatie? Bent u, nu er geen uitspraak ten gronde komt van de Raad Van State, van plan om werk te maken van een decretaal kader dat duidelijkheid en eenvormigheid schept?

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik ben het dikwijls eens met mevrouw Meuleman, maar in deze materie staan we lijnrecht tegenover elkaar.

Ik wil eerst opmerken dat de Vlaamse Jeugdraad deze beslissing niet unaniem heeft genomen. Dat weet ik van studenten van mij die daar lid van zijn. Het is een meerderheidsbeslissing, maar goed.

Als er een krachtig signaal moet komen, moet dat eerder van het parlement komen en niet zozeer van de minister. Het lijkt me bij uitstek een materie voor het parlement omdat het hier gaat om een fundamenteel probleem van de normen en waarden in de samenleving, dus van onze beschaving. Dat staat hier centraal. Dus zou ik hier het parlement een rol willen laten spelen.

Ik vind ook dat de Vlaamse Jeugdraad iets over het hoofd ziet. De Raad voor het Gemeenschapsonderwijs heeft een beslissing genomen en het Grondwettelijk Hof heeft heel duidelijk gezegd dat de Raad voor het Gemeenschapsonderwijs daartoe bevoegd was en deze beslissing mocht nemen. Grondwettelijk was daar alleszins geen probleem.

Ten slotte heb ik een inhoudelijke opmerking. Het is historisch uitgemaakt dat het dragen van de hoofddoek weinig te maken heeft met de vrijheid van godsdienst. De hoofddoek is in de oosterse beschaving geslopen in de 11e-12e eeuw. Het is meer een symbool van vrouwen-onderdrukking dan van godsdienstuitoefening en heeft zich verspreid op het moment dat de islam al vijf eeuwen bestond. Het gaat dus niet zozeer om de vrijheid van godsdienst, maar eerder om de bescherming van de gelijkheid van man en vrouw. En dat pleit eerder voor een veralgemeend verbod van de hoofddoek in plaats van een verbod van een verbod van de hoofddoek. Er zullen waarschijnlijk nog andere gelegenheden komen om dat ten gronde te bediscussiëren.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, ik zal heel kort zijn. Heeft de Vlaamse Jeugdraad van mij een reactie ontvangen? Neen. De tweede vraag is dus zonder voorwerp.

Wat vind ik van de huidige verwarrende situatie? Ik weet niet of de huidige situatie zo verwarrend is als mevrouw Meuleman laat uitschijnen.

Of ik van plan ben om een decretaal kader te schetsen? Dat is het voorwerp van verdere reflectie.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik vind het ongelooflijk dat u dat durft te antwoorden en dat u een dergelijke problematiek, waarvan ik onlangs op een debat in Antwerpen heb gemerkt dat die enorm leeft, zomaar onder de mat veegt in drie woorden: “Neen. Reactie: niet. Niet verwarrend. Verder onderzoek voor een decreet.” Dat u vragen van parlementsleden zo afwimpelt, vind ik op zich ook een gebrek aan respect.

U steekt nu uw kop in het zand en u speelt struisvogel. Ik begrijp dat, het zijn bijna gemeenteraadsverkiezingen. Dit is voor uw partij een niet-onbelangrijk thema. Ik begrijp dat u het er moeilijk mee hebt.

De vraag is expliciet gesteld. Ik vind dat u uit respect voor de Vlaamse Jeugdraad dat niet doet. Als u een open brief krijgt in de krant, die rechtstreeks aan u is gericht, vind ik het niet netjes om geen antwoord of reactie te geven. Maar goed, dat is naast de kwestie. Dat is een formele zaak en daar doet u mee wat u wilt.

Ook inhoudelijk vind ik het een ontzettend groot maatschappelijk probleem. Mijnheer Bouckaert, als u beslist dat een hoofddoek die vrouwen willen dragen, een symbool van vrouwenonderdrukking is, dan beslist u dat in hun plaats. Ik vind dat zeer paternalistisch.

De heer Boudewijn Bouckaert: Het gaat over kinderen, hé.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Zij zeggen: wij willen dat dragen. U zegt: neen, u wordt onderdrukt. Er zijn heel veel vrouwen die hem wel willen dragen. Het is niet aan ons om daarover te beslissen en om in hun plaats te denken. Ik denk dat een verbod absoluut niet emanciperend werkt. Ons einddoel is hetzelfde: we willen mensen zo veel mogelijk emanciperen. We willen ze inderdaad uit hun huis en aan het werk krijgen. De vraag is echter of je dat doet door van bovenaf een verbod op te leggen, dan wel door te proberen van onderuit mensen mee te krijgen en ervoor te zorgen dat ze zich uit zichzelf emanciperen. Emancipatie is helaas niet iets dat je zomaar van bovenaf kunt opleggen. Je kunt ook aan Vlaamse vrouwen niet zeggen: doe uw schort uit en doe dat niet meer voor uw man. Als ze dat zelf niet zo aanvoelen, is dat een heel moeilijke zaak. Ik wens u daar veel succes mee, maar ik vrees dat het niet zal werken.

Op het debat waar ik het over had, was er ook een sterke getuigenis van iemand die zei: ik heb mijn hoofddoek afgedaan en ik heb nu nog geen werk, kunt u me dat uitleggen? Dat gevoel leeft bij die mensen. Ze voelen zich geïsoleerd en gekwetst in hun identiteit. Wat doen wij als parlement en als overheid? We geven daar eigenlijk geen antwoord op. We vegen dat onder de mat. Een parlements lid dat daarover een vraag stelt, sturen we met drie woorden met een kluitje in het riet. Het is prettig.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Meuleman, u hebt toch een ongelooflijke neiging. U doet altijd graag aannames van wat andere mensen denken. Daar ga ik nu niet op in.

U stelt me de vraag: hebt u al geantwoord aan de Vlaamse Jeugdraad? Ik kan daar toch alleen maar met ja of neen op antwoorden? Neen, ik heb dat nog niet gedaan. Ik heb wel eens verteld – ik neem aan dat u dat nog weet – dat ik de Jeugdraad om de twee tot drie maanden op een

ontbijtvergadering zie, waarbij we adviezen en brieven bespreken. Dit zal ook op de agenda staan en dan zullen we het daarover hebben. Maar ik heb daar op dit moment nog geen antwoord op gegeven. Ik moet daar ook niet meer woorden aan vuil maken. U stelt me een heel concrete vraag, ik geef u een heel concreet antwoord. Aangezien ik nog niet heb geantwoord, kan ik ook niet zeggen wat de inhoud van de reactie is. Dat lijkt me nogal evident.

Vervolgens vraagt u wat ik ga doen aan de verwarrende situatie. Ik zeg: ik denk dat de situatie op dit moment niet zo verwarrend is als u laat uitschijnen. Dat is toch ook zeer duidelijk. Als u vraagt of ik een decretaal initiatief zal nemen, zeg ik dat dat nog de nodige reflectie vergt. Zoals u ongetwijfeld weet, zijn de meningen daarover verdeeld. Ik denk dat u ook het advies van de Raad van State over het voorstel van de heer Bouckaert hebt gelezen. Het is dus niet allemaal zo evident. Reflectie is nodig.

Ik begrijp niet goed waarom u zich opwindt. Ik geef u een heel duidelijk en concreet antwoord op uw vraag. Mocht ik nu tien minuten gepraat hebben, dan zou u een reden hebben om u op te winden, want dan zou ik het al aan het verdrinken zijn in een woordenbrij. Ik geef u een heel duidelijk en concreet antwoord. U zou moeten juichen van geluk.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, mevrouw Meuleman heeft gelijk dat dit het voorwerp is van discussie, nu ook in de gemeenteraadsverkiezingen in alle steden en gemeenten. Ik denk dat het aan de Vlaamse decreetgever toekomt om daar eens wat klaarheid in te scheppen. Mevrouw Meuleman, we zullen daarover een eerlijke discussie voeren. Ik kom op voor de gelijkheid van man en vrouw. U komt op voor de vrijheid van godsdienst en het recht van moslimmannen om moslimmeisjes te onderdrukken. Dat vind ik. We kunnen het daarover nog hebben. Ik vind dat het Vlaams Parlement, misschien op een ontwerp van de regering, daarbij een aanzet mag geven.

Mevrouw Meuleman zegt dat het een verwarrende situatie is. Het is alleszins op dit ogenblik geen normale situatie, minister. Waarom? Kort gezegd komt het hierop neer. Het Gemeenschapsonderwijs heeft volgens mij zijn verantwoordelijkheid genomen en heeft een emancipatieve houding gekozen terwijl het vrij onderwijs daar voor een deel ‘free rider’ in speelt. Ze verbieden namelijk de hoofddoek waar het hun goed uitkomt en laten hem toe waar het hun niet goed uitkomt en waar ze kunnen rekruteren. Dat is volgens mij geen eerlijke verhouding.

Mevrouw Meuleman, er is een Frans spreekwoord: “Entre le chien et le loup, c’est la liberté qui supprime et la loi qui libère”. Misschien moeten we dat spreekwoord in deze situatie toepassen. Ik ben het met u eens dat die zaak niet mag uit de weg worden gegaan en dat dat debat hier moet worden gevoerd.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: U zegt dat u nog niet hebt geantwoord. U nuanceert een beetje. Maar we zijn anderhalve maand na de feiten en er is nog geen erkenning geweest van het feit dat er een brief is gekomen. U hebt op nog geen enkele moment gereageerd. Ik vind dat dat buiten de redelijke termijn valt waarop men een antwoord kan verwachten.

Mijnheer Bouckaert, ik denk dat we ook hier van mening verschillen. U vindt dat het aan het parlement is om een signaal te geven. Ik ben van mening dat er een aantal grondrechten gewoon moeten worden bevestigd en dat dat perfect door de minister kan gebeuren. Ik vind eigenlijk niet dat er een decretaal initiatief nodig is. Er is een bevestiging nodig van de minister van grondrechten zoals de vrijheid van meningsuiting en het veruiterlijken van uw overtuiging in uiterlijke tekenen. We verschillen hierin fundamenteel van mening.

Vandaar mijn blijvende vragen aan de minister, omdat ik vind dat het aan hem is om een signaal te geven. U wilt wachten op een initiatief van het parlement. Dat is uw goed recht en uw visie. Ik vind dat ik zeker het recht heb om die vraag te stellen en een deftig antwoord te krijgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■